

At seta røttu kósina

Oddagrein

SJÓNVARPSMAÐURIN Hægni Hoydal hevði týskveldið sera áhugaverða sending um spurningin húk og trol og hvussu framtíðar floti okkara skal siggja út. Sum heild vórðu mong skilagóð sjónarmið borin sakliga og siðiliga fram av luttakarunum í sendingini. Eftir hesa sending er tó eitt stórt tómrúm. Tú sóknast eftir einum móttakara, ið kann taka ímóti boðunum hjá luttakarunum og gera tey til veruleika so ella so. Hetta stóra tómrúm eitur rætt og slætt manglandi fiskivinnupolitikkur.

OKKARA politikarar mugu fyrr ella seinni gera upp við seg sjálvar, hvat teir halda um umræddu spurningar, og hvat vilji er til at gera. Allir vóru teir samdir: trolmaðurin, húkamaðurin og eykleiðarin ella kritikkarin, at amboðið hjá føroyinginum er skipið. Spurningurin er so, hvørji skip og hvønn reidskap vit skulu leggja okkum eftir, nú ein endurnýgging av flotanum stendur fyrri. Olaf Olsen, sum altíð er greiður og siðiligur, vígði fyrri og ímóti, men metti, at vit sleppa ikki úttan um eitt ávíst tal av trolarum. John Smith, sum ongantíð er bangin fyrri at bera sína meiningar fram - meiningar, sum m.a. stava frá drúgvum royndum á sjónum og einum innilugum áhuga fyrri okkara fiskivinnu og fiskimonnum, var krystallklárur í sínum sjónarmíðum. Í hansara hugaheimi er leiðin ein floti við nú-tímans húkaskipum.

JOHN SMITH hevur sum fáur stríðst fyrri hesum sjónarmíðinum og hevur hann á óteljandi fundum, almennum eins og á fundum í javnaðarflokkinum roynt at fingið undirtøku fyrri júst ynskinum um ein nýggjan flota. Og tala hansara eru ikki tórn orð. Hann gevur hugsanum og ætlanum sínum kjot og blót, tá hann greiðir frá, hvussu tvingandi lívsneyðugt tað er at skilja og brúka nýggju teknologíuna, sum hann máber seg. Og hvat leggur so aftanfyrri orðini! Jú fyrri tað fyrsta heldur hann, at vit hava ays ikki ráð til eitt slíkt luksum sum trolarar. Fyrri tað fyrsta oysa teir grunnarar. Harnæst geva teir einki ikast til samfelagið. Bert fáir mans við, so skattainntøkan er sera avmarkað. Kapitalkostnaðurin er ovurstórur. Olju-útreiðslurnar somuleiðis. Hetta eru pengar, sum enda í útláningum. Og taka vit fiskin, so er hetta ikki tann fiskurinn, sum er nóg góður at brúka til høgt góðskaðar vørur, ið geva optimalt til samfelagið. Gongdin hevur verið, at trolarariskur endar sum hálvfabrikata tvs. sum blokkur. Og hetta er anars nettup tann leið, sum vit føroyingar við avmarkaðum veidimøguleikum skulu fara burtur frá. At halda fram - við einum minkandi fiskatilfeingi - at niðurgera fiskin til sekundavørur er ein vanlukka fyrri okkum øll. Sambært útrokningum hjá John Smith kann tað als ikki betala seg fyrri samfelagið at halda liv í einum drým trolararflota, hværki so ella so. Tað kann bara bliva ein enn størri katastrofa at fasthalda um henda flota.

ALTERNATIVIÐ er "Ester í bagborð - Fugltúgván í styrborð" - loysnin ellanakað, ið líkist tí. Føroyingar eiga sum skjótast at leggja eina ætlan, har vit við pengum eitt nú úr menningargrunnum byggja ein nýggjan flota, ið ger húkaveiðuna til framtíðar hævðsálit. Skipini eru biligari at byggja og í rakstri, tey geva arbeiði til fleiri hendur, tey fara betri við stovnum og tey og bara tey hava umstøður til at kunna fáa til haldar framúr góðan fisk, ið kann nýtast í framleiðsluni av teimum drýstu fiskavørnum, sum so aftur leggja mest eftir seg í samfelagnum.

TÁ hetta er sagt hava vit so ikki nevnt hin fyrminin við ætlanini, nevniliga hann at geva okkara skipasmíðjum mogleikan at byggja skip aftur og harvið halda liv í hesum so týðandi yrkinum. Í umræddu sending var eisini ein fiskivinnuákonumur. Hesin var ikki so avgerður eila greiður sum hinir. Hann held fyrri, at tað verður markaðsáðurin og lønsemi, sum kemur at gera av, hvussu framtíðar flotin fer at siggja út. So einfalt kann tað neyvan bliva. Tað má so eisini hava nakað at gera við, hvussu vit sjálvi úr frá drúgvum royndum, vilja fáa sum mest og best burtur úr til frama fyrri okkum øll - upp á longri sikt. Eftir sendingina er eitt at siga: Setið røttu kósina.

Sosialurin

Síða 2

viðmerking

Sandoyggjin krevur sín sjálvsagda rætt!

Tað er nógv fyrri, at bæði lögtingi og landsstýri fullkomiliga skulu vera málubundin av Føroya Fiskavirkning og nørkum harðrendum dønnum, sum betur aldri vóru komnir til hesar oyggjar.

Tí, hesi danir, sum eru sendir okkum, eru óynskir í hesum landi av flestu føroyingum.

Men, enn greifligari er tað, tá ið summir føroyingar ósmædnir lúta fyrri hesum harðrendu og kensleysu verum, sum í einum illa stöddum samfelag ikki smæðast fyrri, er mætt sagt, at tryggja sær sjálvum okurslønir fyrri at trúka og hegla oman á arbeiðarafjöldini í Føroyum.

Ein av hesum valdsharrum segði í blaðdønum fyrri nørkum døgum síðani, at hann hevði óaga virðing fyrri teimum monnum, sum funnst at Føroya Fiskavirkning.

Jú, tað er helst soleiðis, og tað leggi eg heldur einki í, tí eg havi aldri biðið um ella ynskt nakra virðing frá teimum, sum stýra »lokomotivum«!

Men, hvørjum hava hasir »miklu« harrarnir á Føroya Fiskavirkning í grundini virðing fyrri?

Teir hava jú heldur ónga virðing fyrri teimum tóu hundunum í Sandoyinni, suðuri í Vági ella aðrastaðni í landinum, har »lokomotivum«!

tivið», ið verða skuldi, hevur sorað alt sundur.

Og sambært Óla Jacobsen, hava teir beinleiðis hildið landsstýrið fyrri rúkk. Tað er tí syndarligt, at landsins myndugleikar lata sær henda atburð lyndast.

Men annars eri eg fullkomiliga samdur við Óla Jacobsen fyrrverandi landsstýrismanni, tá ið hann sigur, at tað ber ikki til, at gera nakra avtalu við eitt felag, sum ikki heldur orð.

Og hesi orðini hjá æÓla Jacobsen, siga í grundini alt um hetta merkiliga felag!

Nei, teir skulu ikki eina einastu løtu ívast í, at eg havi størri virðing fyrri teimum tóu hundunum, enn eg havi fyrri teimum, sum hóreigga sær á Føroya Fiskavirkning.

Eg haldi tað eisini vera harmiligt, at ein fyrstøka, sum allir føroyingar eiga - tí landið eigur teir stovnar, sum eiga meginpartin í hasum marghættliga felag - skal bera seg soleiðis at, sum hon ger.

Og eg haldi ikki, at tey, sum ikki sleppa til arbeiðis, men beinleiðis hungra eftir arbeiði, hava serliga stóra virðing fyrri oddafiskunum í Føroya Fiskavirkning í hesum døgum!

Eg sigi tey heldur ikki ring fyrri tað! Av teirri einfaldu orsök, at tað ber ikki til at gera nakra avtalu við

»lokomotivið«, má landsstýri og lögting gera tað, sum neyðugt er fyrri at Sandoyinni kann vera liv lagað. Og Sandoyggjin eigur ikki at fáa verri treytir, can tey pláss hava har Føroya Fiskavirkning »virkar« í dag. Tí Sandoyggjin krevur einans sín sjálvsagda rætt!

Tíverri er tað líkt til, at oyggjin ikki kann fáa henda sjálvsagda rætt so leingi, sum ávisir menn sita í ávisum stöðum! her má vend koma í.

Tað er beinleiðis spýggiligt, at fólk, sum ikki nýtast at hugsa um hvussu tey skulu hava nóg miknið til dagligu tilveruna, skulu troysta sær at finnast at teimum, sum royna at bota um umstøðurnar hjá teimum, sum eru arbeiðsleys!

Istaðin fyrri at finnast at, skuldu hesi í minsta lagi

tagt, tí úttan sveittan frá teimum sum arbeiða við sínum beru hondum á landi, hevði meginparturin av hesum atfinnarum doyð í raki.

Eg legði til merkis í eina samsending tvørtur um A-lantshav nú eitt kveldið, at ein av luttakarunum grami seg um, at nakrir politikkarar enn royndu at draga til sín.

Hetta fekk ílt í ta háttvirdu donsku frúna Marionnu Jelved, sum beiskliga segði, at so hevdu føroyskir politikkarar einki lært.

Á jú, víst hava vit lært, og her er als ikki talan um at draga til sín, men her er talan um liv ella deyð fyrri nørkum bygdasamfeløg, sum harðrendir menn hava lagt sína kólðu hond yvir.

Og tí boyygi eg heldur ikki hová fyrri Marionnu Jelved, tí hon skilir eins litið og danir flestir hvussu føroyingar hava tað í Føroyum.

Og tað er harmiligt, at vælærdir føroyingar heldur ikki skilja tað. Ak ja, eg meini tað.

Men, tað er her í Føroyum ið føroyingar skulu liv!

Og eg ætli mær ikki at góðtaka, at føroyingar av hissini dønnum saman við leiðsluni á Føroya Fiskavirkning reka teir í útleig!

Jógvan Adolf Johannesen
løgtingsmaður

Skiftið frá Prime til BBC World - móguliga sum ein roynd

Tað er við stórum spenningsi, at eg havi fylgt orðaskiftinum í fjølmiðlunum um Rás Tórshavn. Nú frætta vit, at býráðsfundurin tann 25. januar skal taka støðu til eitt uppskott um at fara undir aftur at senda tónleikarásina MTV. Ætlanin herfyri um at senda BBC World istaðin fyrri MTV tykist sostætt at verða slept. Men sambært útvarpinum týskveldið er úr reddir kortini frammi fyrri at skifta frá Prime til World.

Eg kann bert fegnast um, at tey ungu sleppa at siggja sína rás. Men vit eru mong

tílkomin, sum fegin sóu, at býráðið í Havn, sum stendur við ábyrgdini av øllum rásumum, aftur royndi at liva upp til upprunaliga endamálið við Rás Tórshavn, sum mætt vitandi var at hava eina breiða og fjølbroytta sendiflata frá tónleiki til trótt, undirhald og so upplýsing, iðindi og bakgrund (background).

Nú hava vit so sæð undirhaldsrásina hjá BBC í drúgva tíð, og eg haldi so avgjort ikki, at hon livir upp til endamálið við eina upplýsingar-, iðindi- og bakgrundsrás á Rás Tórshavn.

Tey, sum siga, at tað eru tíðindi á Prime, hava móguleika ikki sæð, hvat BBC World í veruleikanum hevur at bjóða í so máta. Eitt framúr gott, stórt og fjølbroytt úrval av ymsum tíðinda- og bakgrundsendingum. Fer tú upp snemma á morgni hevur tú móguleikan at fáa alt tað nýggjasta við úr øllum heimssins herðashor num, tí BBC hevur umleið 300 professionellar tíðindamenn úti kring heim, ið hava til uppgávu at upplýsa og kunna okkum v.n. hvat fyrferst kring allan knöttin

alla tíð á árinum. Og er tú til arbeiðis hevur tú so móguleikan á kvöldi at fáa ikki bert tíðindi men bakgrundsupplýsing um flest hugandi mál, sum eru frammi í heiminum. Og ynskir tú at fáa uppaftur stórrí innlit í mál og spurningar, sum hoyra hesum heim til, so eru einar 5

Framhald á síðu 12